

Andrea Matošević izvanredni je profesor i jedan od osnivača i istraživača u Centru za kulturološka i povijesna istraživanja socijalizma Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Objavio je četiri monografije: *Pod zemljom. Antropologija rudarenja na Labištini u XX. stoljeću* (2011), *Socijalizam s udarničkim licem. Etnografija radnog pregalaštva* (2015), *Doći u Pulu, dospjeti u tapiju. Etno-filozofska studija lokalnog fenomena* (2019) te u suautorstvu s Teom Škokić *Polutani dugog trajanja. Balkanistički diskursi* (2014).

Tanja Petrović je naučna savetnica na Institutu za studije kulture i sećanja ZRC SAZU u Ljubljani. Autorka je i urednica knjiga *Yuropa: jugoslovensko nasleđe i politike budućnosti u postjugoslovenskim društvima* (Fabrika knjiga, 2012; nemački prevod objavio je Verbrecher Verlag 2015), *Mirroring Europe: Ideas of Europe in Europeanization in Balkan Societies* (Leiden-Boston, Brill, 2014), *Srbija i njen jug: "južnjački dijalekti" između jezika, kulture i politike* (Fabrika knjiga 2015), *Made in YU 2015* (Ljubljana, Založba ZRC, 2016, sa Jemejem Mlekužom).

R

edicija REC

Među koricama ove knjige objedinjena su dva rukopisa različite žanrovske provenijencije u jedinstveni zbornik snažnog emancipatorskog karaktera. Prvi rukopis prevod je knjige *The Railway: An Adventure in Construction*, izvorno objavljene na engleskom jeziku 1948. godine u Londonu, pod izdavačkim žigom *Britansko-jugoslovenskog udruženja*, kao impresivno svjedočanstvo članova Britanske brigade koji su učestvovali u izgradnji pruge Šamac-Sarajevo, u ljeto 1947. godine. Urednik i glavni autor knjige bio je Edward Palmer Thompson, tadašnji komandant Britanske brigade, kasnije priznati britanski povjesničar lijevog prosedea u tumačenju historijskih procesa. Drugi rukopis je znanstvena verifikacija iskustvene priče Thompsona i drugova. Taj zbornik nudi obilje interpretativnih uklona spram fenomena izgradnje jednog novog svijeta kroz metaforu pruge kao konkretne socijalističke apstrakcije (industrijalizacija plus elektrifikacija jednako je socijalizam!), ali i kao nadilaženje vulgarnog materijalizma kroz gradnju novog čovjeka budućnosti koji je spreman za dijalektički manevar: *mi gradimo prugu, pruga gradi nas*.

Nerzuk Ćurak

Ur. Edward P. Thompson PRUGA
Ur. Andrea Matošević i Tanja Petrović DUH PRUGE

109

PRUGA

AVANTURA IZGRADNJE
UR. EDWARD
P. THOMPSON

DUH PRUGE

ZBORNİK RADOVA
O KNJIZI E.P. THOMPSONA
UR. ANDREA MATOŠEVIĆ
I TANJA PETROVIĆ

UR. EDWARD P. THOMPSON

PRUGA

Avantura izgradnje

DUH PRUGE

Zbornik radova o knjizi E.P. Thompsona

PEŠČANIK

PRUGA

Avantura izgradnje

UR. EDWARD P. THOMPSON

Prevela Slobodanka Glišić

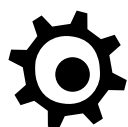
DUH PRUGE

Zbornik radova o knjizi E.P. Thompsona

Uredili

Andrea Matošević

Tanja Petrović

Edicija REČ
Beograd, 2020

SADRŽAJ

Zahvala

Uvod (Tanja Petrović, Andrea Matošević)

PRUGA: AVANTURA IZGRADNJE

(ur. Edward P. Thompson)

Predgovor

Omladinska pruga, E.P. Tompson [E.P. Thompson]

Rad, Bil Francis [Bill Francis]

Učenje, dr S. Mejson [Dr. S. Mason]

Razonoda, Martin Iv [Martin Eve]

Britanci, Doroti Sejl [Dorothy Sale]

Grci, Ernest Benet [Ernest Bennett]

Putovanje, Vajolet Henderson [Violet Handerson]

List Omladinske pruge, Sem Šeperson [Sam Shepperson]

Prva internacionalna brigada, Piter Vorsli [Peter Worsley]

Umetnici na pruzi, dr F. D. Klindžender [Dr. F. D. Klingender]

Opšti komentar

I. Ričard O'Brajen [Richard O'Brien]

II. Džef Skeli [Jeff Skelley]

III. Laliđ Šarp [Lalage Sharp]

IV. Bugarska, dr Meri Barou [Dr. Mary Barrow]

Post scriptum, "Džo" Dvornik ["Joe" Dvornik]

Zaključak

DUH PRUGE: ZBORNİK RADOVA O KNJIZI E.P. THOMPSONA

(ur. Andrea Matošević, Tanja Petrović)

Infrastruktura imaginacije: Pruga, napredak, budućnost (Martin Pogačar)

Izgradnja jugoslavenske željezničke pruge, razgradnja "povijesne činjenice" i stvaranje kulturalnih studija: *Pruga: Avantura izgradnje* E.P. Thompsona (Danijela Lugarić)

O herojima, od ranog do poznog socijalizma, i dalje: Izgradnja prvog i drugog koloseka pruge Šamac–Sarajevo dobrovoljnim akcijaškim radom (Tanja Petrović)

Duh Pruge: Sloboda, dar i rad na *Omladinskoj pruzi* E.P. Thompsona (Ivan Rajković)

"Ljudi za nju kažu 'naša' pruga" (Reana Senjković)

The Will to Construct ili o važnosti neimenovanog. "Brigada bogalja" i "briga" na Omladinskoj pruzi (Andrea Matošević)

"New Yugoslavia": Bilješke o moralnoj ekonomiji jedne geopolitičke metafore (Maša Kolanović)

Rad koji izvire iz plemenitog pojedinca: Dobrovoljni rad u novom ruhu i suvremene upotrebe sjećanja na ORA (Iva Kosmos)

POSTSCRIPTUM

Efekat štafete: Pruga i njeni odjeci (Stef Jansen)

Avantura interpretacije (Nerzuk Ćurak)